

Original Research

Motivational Profile of Successful Taekwondo Athletes

Mahmoud Mohebi*, Hassan Gharayagh Zandi, Mohammad Khabiri

Department of Motor Behavior and Sport Psychology, University of Tehran, Tehran, Iran

ARTICLE INFO

Received: 2022/02/21
Reviewed: 2022/03/11
Revised: 2022/04/19
Accepted: 2022/05/04

Keyword:

Elite
Locus of Control
Self-Determination Theory
Sport Orinitions
Success
Talent Identification

ABSTRACT

Introduction & Purpose: One of the main goals of sport psychology is to identify those psychological factors that are relevant for sport performance as well as possibilities of their development. The aim of the study was to determine whether the set of specific motivational characteristics [sport orientation, sport motivation and locus of control] makes the distinction between elite or non-elite teakwando athletes.

Methodology: In this cross-sectional study, 70 elite taekwondo athletes (involved in Asian level or above; Mage and SD: 22.70 ± 6.35) and 70 non-elite taekwondo athletes (involved in the primary league level; Mage and SD = 20.57 ± 3.36) from Iranian were surveyed and completed scales of sport orientation (Gill and Dieter, 1998), sport motivation (Mallet et al., 2007) and locus of control (Levenson, 1972).

Results: According to the results it can be said that elite athletes are characterized by a positive high score inachievement motivation, internal locus of control, internal and external motivation (partial eta square = 0.25). There was no significant difference in external locus of control and amotivation between groups.

Conclusion: The results have been discussed in the context of their application in the process of talent selection and development in sport as well as the development of life skills in athletes.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

نیمرخ انگیزشی تکواندوکاران موفق ایرانی

محمود محبی*، حسن غرایق زندی، محمد خبیری

گروه رفتار حرکتی و روانشناسی ورزشی، دانشگاه تهران، تهران، ایران

چکیده

اطلاعات مقاله

مقدمه و هدف: یکی از اهداف اصلی روان‌شناسی ورزش، شناسایی عوامل روان‌شناختی مرتبط با عملکرد ورزشی و نیز احتمالات رشد آنهاست. هدف از این پژوهش تعیین تفاوت نیمرخ انگیزشی (جهت‌گیری ورزشی، انگیزه ورزشی و منبع کنترل) تکواندوکاران نخبه و غیرنخبه بود.

دریافت مقاله: ۱۴۰۰/۱۲/۰۲

تاریخ داوری: ۱۴۰۰/۱۲/۲۰

بازنگری مقاله: ۱۴۰۱/۰۱/۳۰

پذیرش مقاله: ۱۴۰۱/۰۲/۱۴

روش شناسی: در این پژوهش مقطعی ۷۰ تکواندوکار نخبه (قهرمان در مسابقات آسیایی و جهانی؛ میانگین و انحراف معیاری: $22/70 \pm 6/35$) و ۷۰ تکواندوکار غیرنخبه (درگیر در لیگ دسته یک؛ میانگین و انحراف معیاری: $20/57 \pm 3/36$) شرکت و مقیاس‌های جهت‌گیری ورزشی (گیل و دیتز، ۱۹۹۸)، انگیزه ورزشی (مالت و همکاران، ۲۰۰۷) و منبع کنترل (لونسون، ۱۹۷۲) را تکمیل کردند.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که تکواندوکاران نخبه دارای منبع کنترل درونی‌تر و سطوح بالاتری از انگیزه پیشرفت، انگیزه درونی و بیرونی هستند (مجذور سهمی انا = $0/25$). نتایج همچنین نشان داد که بین منبع کنترل بیرونی و بی‌انگیزگی در تکواندوکاران نخبه و غیرنخبه تفاوت معناداری نشان ندارد.

نتیجه‌گیری: نتایج در زمینه کاربرد آنها در فرآیند استعدادیابی و توسعه در ورزش و همچنین توسعه مهارت‌های زندگی در ورزشکاران مورد بحث قرار گرفته است.

کلید واژگان

استعدادپروری

انگیزه خودمختاری

انگیزه پیشرفت

موفقیت

منبع کنترل

نخبگی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

مقدمه

دستیابی به اهداف خود برخوردارند و برخی دیگر فاقد این انگیزش‌اند، حائز اهمیت است.

انگیزش پیشرفت یکی از انواع انگیزش است که در حیطه روان‌شناسی ورزش از اهمیت خاصی برخوردار است به نظر می‌رسد انگیزش پیشرفت بر بسیاری از رفتارها، افکار و احساسات از جمله انتخاب نوع فعالیت، تلاش برای پیگیری اهداف و پشتکار به دنبال مواجهه با شکست تأثیر دارد (ایوز^{۱۳} و همکاران، ۲۰۲۰) گیل^{۱۴} (۱۹۹۹) انگیزش پیشرفت در ورزش و رقابت را ورزش‌گرایی^{۱۵} نامید (شهرزاد، ۲۰۱۳). جهت‌گیری ورزشی به تلاش فرد برای چیره شدن بر یک مشکل، کسب مهارت، غلبه بر مانع و عملکرد بهتر در مقایسه با دیگران اشاره دارد؛ گیل و همکارانش نیز بین مؤلفه‌های جهت‌گیری ورزشی با عناوین رقابت‌طلبی^{۱۶}، پیروزی‌گرایی و هدف‌گرایی^{۱۷} تفاوت قائل شدند؛ رقابت‌طلبی، به تلاش برای کسب رضایت در شرایط مقایسه‌ای برخی معیارهای عالی در حضور قضاوت و داوری دیگران تعریف شده است. پیروزی‌گرایی، اشتیاق فرد برای پیروزی از طریق مقایسه‌های بین فردی است؛ هدف‌گرایی به طور ضمنی به اهداف و تلاش‌های فرد برای به دست آوردن عملکرد معینی اشاره می‌کند (رومهباسال^{۱۸} و همکاران، ۲۰۲۰).

یکی از نظریه‌های نسبتاً جدید و فراگیر، نظریه خودمختاری^{۱۹} است در این نظریه، انگیزش ساختاری چندبعدی دارد که در امتداد یک پیوستار، از انگیزشی که کاملاً خودخواسته است تا انگیزشی که اصلاً خودخواسته نیست، تنظیم شده است، در یک سوی پیوستار، انگیزه درونی^{۲۰} قرار دارد و زمانی که فرد در فعالیتی احساس آزادی عمل می‌کند، دلبستگی و لذت او از انجام عمل افزایش می‌یابد که نشان‌دهنده درجه بالایی از خودمختاری است، در مقابل، انگیزه بیرونی^{۲۱} زمانی رخ می‌دهد که نتیجه کار برای افراد از خود عمل مهمتر است (رایان و دسی^{۲۲}، ۲۰۱۷). رایان و دسی (۲۰۱۷) اظهار کردند که انگیزه بیرونی می‌تواند خودخواسته یا ناخواسته باشد در زمینه‌ای که شخص دلایل بیرونی انجام دادن فعالیت را می‌پذیرد و درونی می‌کند، انگیزه بیرونی، خودخواسته و ارادی خواهد بود که کاملاً توسط خود شخص تأیید می‌شود؛ فرایند درونی شدن به این معناست که انواع انگیزه بیرونی خودخواسته

امروزه در دنیای ورزش عوامل روانشناختی و انگیزشی بدون تردید از عوامل مؤثر بر پیشرفت ورزشی است (زندى و محبى، ۲۰۱۶ الف؛ محبى و زارعى، ۲۰۱۶؛ زارعى و همکاران، ۲۰۱۸ الف؛ محبى و همکاران، ۲۰۱۷؛ محبى و همکاران ۲۰۲۰؛ محبى و همکاران، ۲۰۲۱ الف؛). زندى و محبى^۱ (۲۰۱۶) چنین اظهار داشتند که ورزشکاران نخبه^۲ در مقایسه با ورزشکاران سطوح پایین‌تر دارای انگیزه پیشرفت بیشتر، توانایی تمرکز^۳ بهتر در طول مسابقه، روان‌رنجورخوی کمتر و توانایی تصویرسازی^۴ بهتر بوده و از تعهد^۵ و پایبندی بیشتری در رسیدن به اوج اجرای خود برخوردارند. در روان‌شناسی ورزشی مطالعه عملکرد گروه‌های نخبه، از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است (زارعى و محبى؛ ۲۰۱۹؛ ۲۰۲۲؛ زارعى و همکاران، ۲۰۱۸؛ ۲۰۲۲؛ محبى و زارعى، ۲۰۱۹؛ محبى و همکاران؛ ۲۰۲۱ ب؛ محبى و همکاران، ۲۰۲۱ ج). اصطلاح نخبگی برای توصیف ورزشکاران ماهر^۶ یا رقابتی^۷ به کار برده شده است و ملاک‌های متفاوتی برای نخبگی برشمرده‌اند از جمله حضور در مسابقات بین‌المللی، یا لیگ برتر، تجربه رقابتی در سطوح بالا به مدت بیشتر از ۲ سال، داشتن کمربند مشکی هستند و به ورزشکارانی نخبه‌ای، موفق^۸ قلمداد می‌شوند که دارای تجربه پیروزی و کسب مدال در سطوح بالای رقابتی هستند و منظور از غیرنخبه ورزشکاران کمتر ماهر است که در پایین‌تر از سطوح رقابتی بالا آن رشته به رقابت می‌پردازند (ساون و همکاران، ۲۰۱۵). یکی از موضوعات مهم روان‌شناسی ورزشی انگیزش است که در میزان و شدت عملکرد و موفقیت ورزشکاران مؤثر است (اقدسی و همکاران، ۲۰۱۲؛ بارکر-روچتی و شوپرینگ^{۱۰}، ۲۰۱۶). انگیزش ساختاری است فرضی که برای توصیف نیروهای درونی یا بیرونی به کار می‌رود و قصد، جهت، شدت و پایداری رفتار را ایجاد می‌کند (پالیدو^{۱۱} و همکاران، ۲۰۱۸). تفاوت‌های فردی در انگیزش از اهمیت فراوانی برخوردار است. در واقع افراد نه تنها بر حسب دلایل متفاوت در ورزش و فعالیت‌های جسمانی شرکت می‌کنند، بلکه با روش‌های گوناگون و در موقعیت‌های متفاوت نیز برانگیخته می‌شوند (پالیدو و همکاران، ۲۰۱۸؛ فرای^{۱۲} و همکاران، ۲۰۲۱)، بنابراین آگاهی از اینکه چرا بعضی از افراد از انگیزش بالایی برای

12. Fry
13. Ives
14. Gill
15. Sport orientation
16. Competitiveness
17. Goal Orientation
18. Rumahpasal
19. Self-determination
20. Intrinsic Motivation
21. External Motivation
22. Ryan & Deci

1. Mahhoni et al
2. Elite
3. Concentration
4. Imagery
5. Commitment
6. Expert
7. Competitive
8. Successful elite
9. Swann
10. Barker-Ruchti, & Schubring
11. Pulido

جامعه آماری شبیه سازی شده نشان داد که بین دو گروه در انگیزه ورزشی و منبع کنترل درونی تفاوت معناداری وجود دارد و گروه موفق نمرات بالاتری کسب کردند. مطالعه عباسقلی پور و همکاران (۲۰۱۴) نشان داد که بین سبک‌های اسنادی ورزشکاران نخبه و غیرنخبه رشته‌های انفرادی در ابعاد مختلف علی و همچنین بین سطوح انگیزه ورزشی تفاوت معناداری وجود دارد. در پژوهشی مک کوریسون^۷ (۲۰۲۰) نشان داد که بین منبع کنترل و عملکرد همبستگی وجود ندارد. دیوبروس (۲۰۱۹) اظهار داشتند که انگیزه بیرونی ممکن است برای عملکرد در افراد دارای سطوح بالای روان رنجوری موثرتر باشد. به طور مشابه، انگیزه بیرونی ممکن است برای افرادی با سطوح بالای وظیفه شناسی مؤثرتر باشد.

در حوزه ورزش تکواندو مطالعات محدودی انجام گرفته است در همین زمینه، جعفری و همکاران (۲۰۰۷) نشان دادند در مهارت تعهد تکواندوکاران زن برتر و غیربرتر در مسابقات استانی تفاوت معناداری ندارند. البوکرک و همکاران^۸ (۲۰۰۸) در پژوهشی روی نیمرخ انگیزشی تکواندوکاران برزیلی شرکت کننده در انتخابی المپیک نشان دادند که ورزشکاران دارای تندرستی مناسب، ارتباط مناسب با مربی، اراده و انگیزش کافی برای تمرین کردن هستند. نتایج پژوهش عرفانی (۲۰۱۳) نشان داد بین انگیزه‌های ورزشی و عملکرد ورزشی تکواندوکاران رابطه مستقیم معناداری وجود دارد در نتیجه بررسی لیم و سونگ^{۱۱} (۲۰۱۹)، انگیزه مشارکت ورزشی ورزشکاران تکواندو با جهت گیری پیشرفت آنها رابطه مثبت و معنی داری از نظر آماری نشان داد.

در مجموع علیرغم اینکه انگیزش از مؤلفه‌های کلیدی برای عملکرد بهینه در سطوح بالا رقابتی معرفی شده است مطالعات محدودی به مقایسه آن در بین سطوح متفاوت رقابتی ورزشی پرداخته‌اند و با توجه به رویکردهای حاکم و نظریات متفاوت در این حوزه، تاکنون پژوهش نظام‌مندی ابعاد مختلف انگیزه ورزشی در بین ورزشکاران را بررسی نکرده است تا درک جامع‌تری از انواع انگیزش در میان نخبگان ورزشی داشته باشیم و با توجه به اینکه مطالعات در این حوزه متمرکز بر رویکرد انگیزشی خاصی بوده است تا حدودی به نتایج متناقضی رسیده‌اند که مطالعات بیشتری می‌طلبد؛ از سوی دیگر با عنایت به المپیکی بودن ورزش تکواندو، پژوهشی تاکنون به بررسی انواع انگیزش در بین نخبگان موفق تکواندو (در رقابت‌های آسیایی و جهانی) و سطوح پایین‌تر نپرداخته‌اند که با توجه به جایگاه جهانی تکواندو کشور ایران و اکتسابی بودن انگیزش و

ناخواسته از یکدیگر متمایز شوند. پس باید بین درونی بودن و تسلیم شدن تفاوت قائل شد در مقابل، انواع انگیزش بیرونی ناخواسته به رفتارهایی اشاره دارد که توسط دیگران به فرد تحمیل می‌شود. در آن سوی پیوستار بی‌انگیزی^۱ وجود دارد که نشانگر آن است که فرد توسط محرک‌های درونی و بیرونی عمل نمی‌کند. تعیین نوع انگیزش مهم است، زیرا میزان خودمختاری که در انواع مختلف انگیزش وجود دارد، بر شناخت، احساس و عمل فرد تأثیر متفاوتی دارد (۲).

منبع کنترل^۲ اصطلاحی روان‌شناسی است که به دیدگاه مردم در مورد کنترل بر امور زندگی خود اشاره دارد، برخلاف نظریه اسناددهی که در آن افراد دلایل اتفاقات را بیان می‌کنند در اینجا به میزان کنترل خود بر اوضاع توجه دارند و نظریه منبع کنترل و مطالعه در این زمینه در سال ۱۹۶۰ در دانشگاه هاروارد مطرح شد (فیلیپیاک، و لوبیانکا^۳، ۲۰۲۰)، بانی این نظریه جولیان راتر^۴ بود، به اعتقاد ایشان افراد از منبع کنترل درونی یا بیرونی برخوردارند (شهرزاد، ۲۰۱۳). فردی که دارای منبع کنترل درونی است در مواجهه با امور زندگی همواره خود را مسئول سرنوشتش می‌داند از طرف دیگر فرد برخوردار از منبع کنترل بیرونی شانس یا افراد دیگر یا هر دو را سبب اتفاقات پیش آمده در زندگی خود می‌داند (هولدن^۵ و همکاران، ۲۰۱۹).

یکی از عوامل تبیین‌کننده پیشرفت‌های ورزشکاران نخبه در مهارت‌های ورزشی انگیزش است به عبارت دیگر، در بین ورزشکاران، افرادی یافت می‌شوند که علاقه و انگیزش بیشتری از خود نشان می‌دهند، بنابراین پژوهشگران به مطالعه انگیزش در بین سطوح، جنس و سنین متفاوت و در ارتباط با سایر عوامل روانشناختی پرداخته‌اند. در همین راستا نریمانی و همکاران (۲۰۰۵) در پژوهشی نشان دادند که در منبع کنترل ورزشکاران حرفه‌ای از غیر حرفه‌ای و افراد غیرورزشکار از وضعیت بهتری برخوردارند، اما بین منبع کنترل درونی و بیرونی تفاوتی قائل نشدند. احمدی و همکاران (۲۰۰۹) دریافتند بین انگیزه پیشرفت کلی بازیکنان تیم‌های رده بالا و پایین لیگ برتر فوتبال تفاوت معناداری وجود ندارد. ویسن تینر^۶ و همکاران (۲۰۱۲) در بخشی از پژوهش خود نشان دادند که بین بازیکنان ماهر^۷ و غیرماهر کریکت در سبک‌های اسنادی تفاوت معناداری وجود ندارد. خان و حیدر^۸ (۲۰۱۲) دریافتند که گروه‌های ورزشی در سطوح بین‌المللی انگیزه پیشرفت بالاتری در مقایسه با سطوح ملی دارند. شهرزاد (۲۰۱۳) در بخشی از پژوهش خود روی ورزشکاران نخبه حاضر در اردوی تیم ملی و مقایسه آنان با

7. Expert

8. Khan & Haider

9. McCorison

10. Albuquerque

11. Lim, & Song

1. A Motivation

2. Locus of Control

3. Filipiak, & Lubiczka

4. Julian Rotter

5. Holden

6. Weissensteiner

پرسشنامه مذکور ۲۵ سؤال دارد و دارای سه مؤلفه رقابت‌طلبی (۱۳ سؤال)، پیروزی‌گرایی (شش سؤال) و هدف‌گرایی (شش سؤال) است که براساس مقیاس پنج‌ارزشی لیکرت (کاملاً مخالف=۱؛ کاملاً موافق=۵) نمره‌گذاری می‌شود. در ایران پایایی آن را به ترتیب ۰/۹۱ و ۰/۸۹ گزارش شده است (بهرام و شفیعی زاده؛ ۲۰۰۳). همچنین از نسخه تعدیل یافته مقیاس منبع کنترل لونسون (۱۹۷۲) استفاده شد، این مقیاس ۱۸ سؤال دارد و مشتمل بر دو منبع کنترل درونی (شش سؤال) و بیرونی است که کنترل بیرونی متشکل از خرده مقیاس کنترل افراد قدرتمند (شش سؤال) و شانس (شش سؤال) است که بر اساس مقیاس پنج‌ارزشی لیکرت (کاملاً مخالف=۱؛ کاملاً موافق=۵) نمره‌گذاری می‌شود. روایی محتوایی آن توسط واعظ موسوی ۰/۶۸ و پایایی آن از طریق آلفای کرونباخ برای مقیاس منبع کنترل درونی ۰/۷۸ افراد قدرتمند ۰/۸۲ و شانس ۰/۸۱ بدست آمده است (شهرزاد، ۲۰۱۳). در نهایت از نسخه فارسی مقیاس انگیزه ورزشی (مالت^۳ و همکاران، ۲۰۰۷) استفاده شد. پرسشنامه مذکور ۲۴ سؤالی و مشتمل بر سه انگیزش درونی (چهار سؤال)، بیرونی (۱۶ سؤال) و بی‌انگیزگی (چهار سؤال) است که عامل انگیزش بیرونی شامل خرده مقیاس تنظیم‌کننده بیرونی^۴، تنظیم آمیخته^۵، تنظیم خودپذیر^۶، درون‌فکنی^۷ شده که هر خرده مقیاس چهار سؤال دارد و بر اساس مقیاس هفت‌ارزشی لیکرت (به هیچ وجه=یک؛ کاملاً=پنج) نمره‌گذاری می‌شود، روایی این مقیاس از طریق تحلیل عاملی تأیید و پایایی زمانی با استفاده از روش پیرسون برای خرده مقیاس‌ها آن بین ۰/۹۲-۰/۵۹ گزارش شده است (اسماعیلی و همکاران، ۲۰۲۰). برای تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش از آمار توصیفی (شاخص‌های مرکزی و پراکندگی) و نمودار نمرات تراز شده (طیف هفت درجه‌ای) به منظور ترسیم نیمرخ انگیزشی تکواندوکاران استفاده شد و در آمار استنباطی بعد از مشخص شدن نحوه توزیع نرمال بودن یا نبودن داده‌ها از طریق کولموگوروف - اسمیرنوف^۸ و با توجه برقرار بودن همگنی واریانس در بین دو گروه از آزمون تحلیل واریانس یک طرفه و چندگانه و آزمون یومان ویتنی استفاده شد. کلیه تحلیل‌ها با استفاده از نرم افزار کامپیوتری اس.بی.اس.اس^۹ نسخه ۲۱ انجام شد ($P \leq 0.05$). در ترسیم نیمرخ انگیزشی از نرم افزار کامپیوتری اگسل^{۱۰} نسخه ۲۰۱۰ استفاده شده است.

یافته‌ها

پس از جمع‌آوری داده‌ها نتایج در قالب مشخصه‌های توصیفی و

رفتار حرکتی نقش مهمی در توسعه روش‌های تمرینی به منظور بهبود ویژگی‌های انگیزشی لازم برای عملکرد مطلوب و حفظ مشارکت آنان دارد و این اطلاعات ارزشمند به ورزشکاران در رسیدن به بالاترین سطوح اجرا کمک می‌کند؛ بنابراین بر حسب آنچه که بیان شد پژوهش حاضر بدنبال پاسخ به این سؤالی است که بین ویژگی‌های جهت‌گیری ورزشی، منبع کنترل و انگیزش خودمختاری تکواندوکاران نخبه و غیرنخبه چه تفاوتی دارد؟ به عبارت دیگر آیا عوامل انگیزشی متمایزکننده تکواندوکاران نخبه از غیرنخبه می‌باشد؟

روش تحقیق

شرکت کنندگان

طرح پژوهش حاضر مقطعی است و جامعه آماری پژوهش حاضر شامل تمامی تکواندوکاران نخبه (در مسابقات آسیایی و جهانی) به عنوان جامعه ملاک و لیگ دسته یک در سال ۲۰۱۴ بود که از هر گروه ۷۰ نفر (۷۱ مرد و در مجموع ۱۴۰ تکواندوکار) به روش نمونه‌گیری در دسترس‌گزینش شدند. بعد کسب مجوز از دانشگاه، ضرورت و اهمیت پژوهش به مسؤلان مربوطه، مجوزهای لازم جهت حضور پژوهشگران در اردوهای تیم‌های ملی تکواندو که برای مسابقات آسیایی و جهانی آماده می‌شدند و باشگاه‌های تکواندو که در سطح استان تهران و کرج فعالیت داشتند اخذ و داده‌های تکواندوکاران نخبه جمع‌آوری شد و همزمان داده‌های تکواندوکاران لیگ دسته یک که در سطح این استان‌ها فعالیت داشتند با هماهنگی‌های صورت گرفته شده فرصت حضور پژوهشگران در کنار محل تمرین بازیکنان فراهم گردید با ارائه توضیحات به تکواندوکاران در مورد اهمیت و ضرورت پژوهش و نحوه تکمیل دفترچه سؤالات و دادن زمان کافی برای تکمیل آن، دفترچه سؤالات در میان تکواندوکاران توزیع، تکمیل و جمع‌آوری شد. در این پژوهش، ورزشکاران نخبه به بازیکنانی ماهری اطلاق می‌شود که دارای چندین ملاک نخبگی مانند حضور در مسابقات بین‌المللی، یا لیگ برتر، تجربه رقابتی در سطوح بالا به مدت بیشتر از ۲ سال، دارای کمربند مشکی بوده‌اند و ورزشکاران غیرنخبه به بازیکنانی کمترماهری اطلاق می‌شود که در مسابقات سطوح پایین‌تر مثل لیگ دسته یک به رقابت می‌پردازند و ملاک موفقیت کسب مدال در مسابقات بین‌المللی (قهرمانی در مسابقات آسیایی و جهانی) در نظر گرفته شد.

در این پژوهش از نسخه فارسی پرسشنامه ورزش‌گرایی گیل و دیتر^۱ (۱۹۹۸) برای بررسی انگیزه پیشرفت^۲ استفاده شد.

6. Identified Regulation
7. Interjected Regulation
8. Kolmogorov - Smirnov
9. SPSS
10. Excel

1. Gill & Deeter
2. Achievement Motivation
3. Mallet et al
4. External Regulation
5. Integrated regulation

آمار استنباطی به شکل جدول و گزارشات کتبی برای متغیرهای اصلی مستند شده است.

جدول ۱. توصیف آماری مشخصات جمعیت شناختی تکواندوکاران

گروه	سن		تجربه رقابتی (به سال)	
	SD	M	SD	M
نخبه	۶/۳۵	۲۲/۷۰	۳/۸۴	۸/۶۲
غیرنخبه	۳/۳۶	۲۰/۵۷	۲/۵۵	۶

داد که بین دو جنس در متغیرهای مورد مطالعه تفاوت معناداری وجود ندارد ($P > 0.05$). در ادامه به بررسی سایر نتایج پژوهش پرداخته می‌شود.

نتایج آزمون کولموگروف - اسمیرنوف نشان داد که نحوه توزیع در تمام متغیرهای مورد مطالعه غیر از مؤلفه بی‌انگیزی طبیعی است ($P > 0.05$). در بررسی هر گونه تفاوت معنادار بین تکواندوکاران مرد و زن نتایج تحلیل واریانس یک طرفه نشان

جدول ۲. نتایج توصیف آماری و تحلیل آنوا در متغیرهای انگیزشی

متغیر	ANOVA						
	گروه						
	نخبه		غیرنخبه				
	ES	P	F	SD	M	SD	M
انگیزه پیشرفت	۰/۱۸	۰/۰۰۱***	۳۱/۹۰	۰/۶۱	۶/۰۱	۰/۶۳	۵/۴۰
منبع کنترل							
کنترل درونی	۰/۰۵	۰/۰۰۸**	۷/۱۳	۱/۵۴	۴/۸۰	۱/۵۵	۴/۱۰
کنترل بیرونی	۰/۰۱	۰/۶۴۵	۰/۲۱	۰/۷۲	۳/۷۱	۰/۵۹	۳/۶۶
انگیزه ورزشی							
درونی انگیزه	۰/۰۴	۰/۰۱۱*	۶/۶۰	۰/۸۶	۵/۰۴	۱/۱۶	۴/۵۹
بیرونی انگیزه	۰/۰۷	۰/۰۰۳**	۸/۴۰	۰/۸۴	۵/۱۷	۰/۹۸	۴/۷۲
بی‌انگیزی				۱/۴۶	۲/۶۷	۲/۴۱	۲/۳۸

* در سطح ۰/۰۵ معنادار است ** در سطح ۰/۰۱ معنادار است؛ *** در سطح ۰/۰۰۱ معنادار است

طوری که تکواندوکاران نخبه نمرات بالاتری کسب نمودند. همچنین نتایج آزمون آنوا نشان داد که بین منبع کنترل بیرونی تکواندوکاران نخبه و غیرنخبه تفاوت معناداری نشان ندارد ($P < 0.001$, $F = 31.90$).

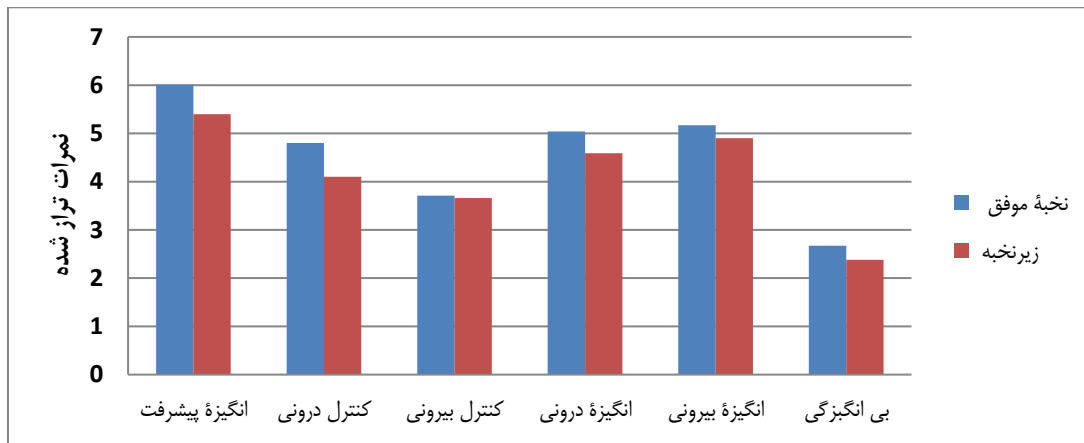
همان گونه که در جدول ۲ مشاهده می‌شود تحلیل واریانس یک طرفه نشان می‌دهد در انگیزه پیشرفت ($F = 31.90$, $P < 0.001$)، منبع کنترل درونی ($F = 7.13$, $P < 0.008$)، انگیزش درونی ($F = 6.60$, $P < 0.011$) و بیرونی ($F = 8.40$, $P < 0.003$) تفاوت معناداری در بین دو گروه وجود دارد به

جدول ۳. نتایج آزمون یومان-ویتنی بین دو گروه تکواندوکار در مؤلفه بی‌انگیزی

متغیر	گروه	M	U	Z	P
بی‌انگیزی	نخبه	۷۲/۵۱	۲۳۸۱	-۰/۲۳۰	۰/۷۷۳
	غیرنخبه	۶۹/۵۱			

تحلیل واریانس چند متغیره نشان داد که نیمرخ انگیزشی مورد مطالعه در این پژوهش توانایی ۲۵ درصد توانایی تمایز بین دو گروه تکواندوکار را دارد ($0.25 =$ مجذور سهمی اتا، $0.001 =$ معناداری، $0.75 =$ لاندا، $6/16 =$ (۱۳۴، ۵) اف).

همان گونه که در جدول ۳ مشاهده می‌شود تحلیل آزمون یومان وینی نشان می‌دهد که در مؤلفه بی‌انگیزی تفاوت معناداری بین دو گروه تکواندوکار وجود ندارد ($P > 0.05$). نیمرخ انگیزشی تکواندوکاران نخبه و غیرنخبه در نمودار ۱ ارائه شده است نتایج

نمودار ۱. نیمرخ انگیزشی تکواندوکاران

بحث و نتیجه‌گیری

روانشناسان ورزشی همواره با مسائل مربوط به استعدادپروری در ارتباطند. نقش پژوهشگران روانشناسی ورزشی، شناسایی موفق‌ترین و مجرب‌ترین قهرمانان، ثبت شیوه‌های که بکار بستند و آموزش آن به مربیان و قهرمانان سطح پایین‌تر می‌باشد. الگوها و تجربیات بدست آمده از طریق ورزشکاران نخبه به عنوان بنیادهای روانشناسی در استعدادپروری شناسایی و عرضه می‌شود، هدف بر این است که قهرمانان سطح پایین‌تر از قهرمانان موفق‌تر بیاموزند و در نهایت سیل عظیمی از نخبگان ورزشی حاصل شود.

این پژوهش به منظور مقایسه منبع کنترل و عوامل انگیزشی تکواندوکاران نخبه و غیرنخبه صورت گرفت، نتایج برآمده از این مطالعه حاکی از آن بود که انگیزه پیشرفت تکواندوکاران نخبه بطور معناداری بیشتر از غیرنخبه است. این یافته پژوهش حاضر با نتایج پژوهش‌های آنریزسکی^۱ (۲۰۰۳)، خان و همکاران^۲ (۲۰۱۲)، همخوان است، این پژوهشگران در پژوهش خود دریافتند که به ترتیب ورزشکاران هاکی ماهر در مقایسه با ورزشکاران آماتور، همچنین و ورزشکاران تنیس در سطوح بین‌المللی در مقایسه با سطوح ملی؛ انگیزه پیشرفت بیشتری دارند. در بروز تفاوت در میزان انگیزه پیشرفت ورزشکاران ماهر و غیرماهر یکی از عوامل احتمالی میزان تجربه رقابتی است، همان‌گونه که در پژوهشی کانگ و همکاران^۳ در سال ۱۹۹۰ نشان دادند هر چه افراد ورزشکار، حرفه‌ای‌تر باشند، رقابت‌طلب‌تر و هدف‌گراتر خواهند بود؛ علاوه بر آن کوکارداس^۴

و همکاران (۲۰۰۵) نشان دادند پیروزی‌گرایی به عنوان یکی از مؤلفه‌های انگیزش پیشرفت ورزشی با میزان تجربه ورزشکاران رابطه معناداری دارد (شهرزاد، ۲۰۱۳). به نظر اتکینسون، افراد پیشرفت‌گرا تکالیف سخت‌تری را انتخاب می‌کنند، در حالی که کمتر مضطرب می‌شوند و بهتر عمل می‌کنند؛ بنابراین ورزشکارانی که دارای انگیزش پیشرفت سطح بالایی هستند در مقایسه با ورزشکارانی که انگیزش پیشرفت سطح بالایی ندارند، خود را تواناتر تصور می‌کنند و در نتیجه بیشتر کوشش می‌کنند. ضمن اینکه هارتر در نظریه انگیزش کفایت خود بیان می‌دارد افراد به سوی فعالیت‌هایی که در آن احساس کفایت می‌کنند، برانگیخته می‌شوند و چنین احساسی عامل اصلی انگیزش افراد نسبت به تکلیف خاصی است (جمشیدی و همکاران، ۲۰۱۲). همچنین در پژوهشی مک‌الروای و کرنال^۵ (۱۹۸۰) نشان دادند که عواملی غیر از عوامل روانی مانند پاداش‌ها، تشویق‌ها و کسب امتیاز و... انگیزش افراد را تحت تأثیر قرار می‌دهد (شهرزاد، ۲۰۱۳). با توجه به نظرات و پژوهش‌های همخوان می‌توان چنین استنباط نمود که تکواندوکاران نخبه بدلیل جایگاهی که دارند از تقویت بیرونی بیشتری سود می‌برند و به دلیل داشتن تجارب ورزشی در سطوح مختلف رقابتی، انتظاراتشان از توانایی‌های خود به عنوان یک ورزشکار ماهر و موفق بالاتر است که این امر سبب می‌شود در جهت رسیدن به اهداف و برآوردن انتظارات خود و دیگران از هیچ تلاشی دریغ نکنند که ممکن است باعث ادراک شایستگی بیشتری در آنان شود و به نوبه خود بر افزایش انگیزه

4. Kokaridas
5. Mcelroy & Krikendall

1. Unierzyski
2. Khan
3. Kang

است تکواندوکاران صاحب مدال، موفقیت و جایگاه فعلیشان را به تلاش‌ها و سخت‌کوشی خود نسبت می‌دهند که احتمالاً باعث گرایش آنها به سوی اسنادهای درونی پایدار و ادراک کنترل درونی بیشتر در مقایسه با تکواندوکاران سطوح پایین‌تر شده است، چرا که در این رابطه پژوهشگران نتیجه گرفتند که ورزشکاران پیوسته موفق، برای تبیین عملکردشان بیشتر بر علت‌های درونی، باثبات و قابل کنترل تمرکز می‌کنند (خداوردی، ۲۰۰۴؛ عباسقلی‌پور و همکاران، ۲۰۱۴).

نتایج دیگر این پژوهش حاکی از آن بود که انگیزش درونی و بیرونی تکواندوکاران نخبه‌ها بطور معناداری بیشتر از غیرنخبه بوده است. این یافته در عامل انگیزش درونی و بیرونی با نتایج پژوهش‌های شهرزاد (۲۰۱۳) و عباسقلی‌پور و همکاران (۲۰۱۴) همسوست آنان در پژوهش‌های خود نشان دادند که ورزشکاران نخبه در مقایسه با غیرنخبه انگیزش درونی و بیرونی بیشتر و بی‌انگیزگی کمتری دارند، از سوی دیگر نتایج آزمون یومان ویتنی تفاوت معناداری در بی‌انگیزگی بین دو گروه تکواندوکار نشان نداد که با نتایج پژوهش این پژوهشگران ناهمسوست، این پژوهشگران در پژوهش‌های خود از پرسشنامه ۲۸ سؤالی انگیزه ورزشی و روش پارامتریک تحلیل واریانس استفاده کرده‌اند، همچنین در پژوهش شهرزاد (۲۰۱۳) ورزشکاران نخبه با جامعه آماری شبیه سازی شده مقایسه شده است که نمونه واقعی نیست، از طرفی نمونه پژوهش عباسقلی‌پور و همکاران (۱۳۹۴) ورزشکاران رشته‌های انفرادی بوده است و مختص یک رشته ورزشی نبوده است که در مجموع با ابزار، روش آماری و نمونه آماری این پژوهش متفاوت می‌باشد. همراستا با پژوهش‌های همخوان، بالا بودن انگیزش درونی در ورزشکاران نخبه را می‌توان اینگونه تبیین نمود که احتمالاً دلیل سال‌های زیاد مشارکت در ورزش تکواندو، این ورزش جزء مهمی از زندگی تکواندوکاران شده است بطوریکه انگیزش درونیشان را توسعه داده‌اند چرا که این نوع انگیزش با ارزش‌های فردی آنان همخوان و در واقع بیانگر ارزش‌های فردیشان است، در این صورت با دیدگاه ریوز زانک و زاروس سانکو^۳ (۲۰۱۳) همراستاست که نشان دادند حضور پایدار در ورزش بر افزایش انگیزش ورزشکاران ماهر مؤثر بوده است، همچنین پژوهش‌ها نشان داده‌اند که در هدف‌گزینی ورزشکاران موفق به مراتب از گروه‌های غیرماهر بهتر هستند (زارعی و همکاران، ۲۰۱۹؛ محمدزاده و سامی، ۲۰۱۴) و در پژوهش‌ها هدف‌گزینی عاملی در جهت افزایش انگیزش خودمختاری ورزشکاران تأیید شده

پیشرفتشان، که خود محرکی برای کسب موفقیت است مؤثر باشد.

همچنین تحلیل آنوا نشان داد که تکواندوکاران نخبه در مقایسه با تکواندوکاران غیرنخبه بطور معناداری منبع کنترل درونی‌تری دارند. این یافته با نتایج پژوهش‌های پیشین (نریمانی و همکاران، ۲۰۰۵؛ شهرزاد، ۲۰۱۳) همسوست، نتایج این پژوهش‌های نشان داد که ورزشکاران نخبه در مقایسه با ورزشکاران غیرنخبه بطور معناداری منبع کنترل درونی‌تری دارند؛ از طرفی در منبع کنترل بیرونی تفاوت معناری بین دو گروه مشاهده نشد که در این صورت با نتایج پژوهش‌های پیشین (نریمانی و همکاران، ۲۰۰۵؛ شهرزاد، ۲۰۱۳) ناهمسوست، در پژوهش نریمانی و همکاران (۲۰۰۵) بین منبع کنترل درونی و بیرونی تمایزی قائل نشدند و از پرسشنامه عمومی برای سنجش منبع کنترل استفاده کردند همچنین در پژوهش شهرزاد (۲۰۱۳) ورزشکاران نخبه با جامعه آماری شبیه سازی شده مقایسه شده است که نمونه واقعی نیست، از طرفی دیگر نمونه در این پژوهش‌ها مختص یک رشته ورزشی نبوده است. در پژوهشی خداوردی (۲۰۰۴) نشان داد در بُعد موفقیت از سبک‌های اسنادی ورزشکاران و غیر ورزشکاران بیشتر معتقد به نقش عوامل درونی و شخصی، باثبات و تغییرناپذیر و کلی بودند؛ همچنین در پژوهشی دیگر عباسقلی‌پور و همکاران (۲۰۱۴) نشان دادند که ورزشکاران نخبه در موقعیت‌های موفقیت‌آمیز دارای اسنادهای درونی‌تر و پایدارتر هستند، مطابق با یافته‌های برولی^۱ (۱۹۸۴)، ورزشکاران ماهر هرگز عملکرد ناامید کننده را ناشی از سطح مهارت پایین خود نمی‌دانند اما ورزشکاران کمتر مستعد اسنادهایی با توانایی کمتر خود را که اغلب منجر به ترک ورزش می‌شود بیان می‌کنند که نتایج هر سه پژوهش همراستا با یافته‌های این پژوهش هستند. از سوی دیگر این یافته با نتایج پژوهش ویسن تینر و همکاران (۲۰۱۲) ناهمسوست، آنان در پژوهش خود به بررسی ورزشکاران رشته کریکت و با ابزار انگیزش سبک‌های اسنادی پرداخته‌اند و نشان دادند بین ورزشکاران ماهر و غیر ماهر تفاوت معناداری در سبک‌های اسنادی وجود ندارد، با توجه به پژوهش‌های صورت گرفته شده در این راستا می‌توان اینگونه استنباط کرد که ورزشکاران نخبه، افرادی مسئولیت‌پذیرتر و واقع‌بین‌تر از ورزشکاران زیرنخبه هستند و بیشتر از رویکردهای حل مسئله استفاده می‌کنند (ارسلان و همکاران^۲، ۲۰۱۲؛ ریوت کوسکا^۳ و همکاران، ۲۰۱۴؛ زارعی و همکاران، ۲۰۱۸)، بنابراین ممکن

3. Rutkowska
4. Ruiz Juan & Zarauz Sancho

1. Browley
2. Arslan

است. همچنین در این پژوهش محدود به ورزشکاران تکواندو بوده است و تعمیم آن به ورزش‌های دیگر را محدود می‌کند. به علاوه از ابزارهای خودگزارشی استفاده شده است که ممکن است تحت تاثیر مطلوبیت اجتماعی پاسخ دهندگان قرار گرفته باشد.

در نهایت در پژوهش حاضر نشان داده شد که سطوح انگیزه پیشرفت و خودمختاری و منبع کنترل درونی در بین تکواندوکاران نخبه و غیرنخبه تفاوت معناداری وجود دارد و تکواندوکارانی که در سطوح بالای موفقیت هستند دارای نیمرخ انگیزشی متمایزی هستند که بر موفقیت و حضور پایدار آنها در شرایط پرفشار ورزشی اثرگذار است و همگام با پژوهش‌های کمی و کیفی حاکی از اهمیت و نقش ابعاد مختلف انگیزش در جهت‌دهی رفتار ورزشی تکواندوکاران است، بر اساس نتایج این پژوهش، پیشنهاد می‌شود مربیان و روان‌شناسان ورزشی برای استعدادیابی همچنین برنامه‌ریزی مداخلات روانی برای ورزشکاران تکواندو از سطوح نیمرخ انگیزش حاصل استفاده کنند و افرادی را برای این رشته انتخاب کنند که علاوه بر داشتن خصوصیات جسمانی، فیزیولوژیکی و روانی لازم، دارای منبع کنترل درونی و سطوح انگیزه پیشرفت و خودمختاری بالاتری باشند. همچنین به منظور ایجاد سطوح انگیزشی مناسب در تکواندوکاران جوان، با بهره‌مندی از نظرات روان‌شناسان ورزشی، در صورت لزوم تغییراتی در روش مربیگری خود ایجاد نمایند؛ علاوه بر این، در آماده‌سازی ذهنی ورزشکاران نخبه برای رقابت‌ها، خصوصاً در سطوح بین‌المللی، به این سطوح انگیزشی توجه کنند و برنامه‌هایی به منظور افزایش منبع کنترل درونی و انگیزه پیشرفت و خودمختاری بازیکنان تا حد مطلوب طراحی کنند و پایه‌های موفقیت آنها را در رسیدن به پیروزی افزایش دهند.

تقدیر و تشکر

این پژوهش برگرفته شده از پایان‌نامه کارشناسی ارشد نویسنده اول است، از تمامی افرادی تشکر و قدردانی می‌شود که در این امر ما را یاری فرمودند..

است (لوک و لاثم^۱، ۲۰۰۲؛ مینامبرس^۲، ۲۰۱۲). بنابراین ممکن است تکواندوکاران موفق اهداف را با توجه به شرایط ویژه خود تعیین کنند و از این طریق انگیزش خودمختاری خود را افزایش دهند؛ عامل دیگری که نیز در انگیزش خودمختاری مؤثر است جو انگیزشی ادراک شده از سوی ورزشکار است. در پژوهشی زارعی و همکاران^۳ (۲۰۲۲) نشان داد که رفتار مربیان به طور مستقیم بر آن اثرگذار است و انگیزش ورزشکار را نتیجه رفتار مربی دانسته‌اند در این راستا رولد^۴ (۲۰۰۶) یکی از عوامل اثربخشی مربیان را ایجاد انگیزش در ورزشکاران مطرح کرد و نشان داد در این خصوص مربیان تحول‌گرا در مقایسه با مربیان عمل‌گرا، اثربخش‌ترند. پژوهش‌های مختلفی نیز نشان داده‌اند که جو انگیزشی مهارتی می‌تواند نقش مهمی در افزایش انگیزش خودمختاری ورزشکاران داشته باشد (زارعی و همکاران، ۲۰۲۲؛ هورن، ۲۰۰۰؛ کالاجا و همکاران^۵، ۲۰۰۹؛ عبدلی و همکاران، ۲۰۱۵)، از سوی دیگر پژوهش‌ها نشان داده‌اند که جو انگیزشی ادراک شده در ورزشکاران نخبه، در مقایسه با همتایان غیرنخبه آنها، بیشتر از نوع تکلیف‌محور است (اقدسی و همکاران، ۲۰۱۲). بنابراین می‌توان، حضور مربیان در سطوح بالاتر و ایجاد جو تکلیف‌گرا و مهارتی را بر افزایش انگیزش درونی تکواندوکاران نخبه مؤثر دانست. همچنین براساس پژوهش‌های انجام گرفته، دلیل احتمالی تفاوت انگیزش بیرونی تکواندوکاران نخبه و غیرنخبه را می‌توان اینگونه توجیه کرد که با وجود اینکه تکواندوکاران نخبه از درون نظم پیدا می‌کنند و جوش درونی و خودمختاری خاصی دارند؛ به نظر می‌رسد به دلیل اینکه ماهیت رشته تکواندو جنبه قهرمانی پیدا کرده است و یک حرفه ورزشی تلقی می‌شود و بدین واسطه تقویت‌ها و تشویق‌های بیرونی بیشتری از سوی خانواده، فدراسیون‌ها و جامعه به دست می‌آورند که بر انگیزه بیرونی مؤثر سبب نوسانات عملکردی می‌شوند (ویس و چامتون^۶، ۱۹۹۲؛ چری، ۲۰۱۹) بنابراین تکواندوکاران نخبه در کنار لذت بردن از ورزش، به دنبال کسب مدال و عناوین قهرمانی هستند و می‌توانند انگیزه بیرونی بالایی داشته باشند.

این پژوهش از محدودیت‌های خاص خود برخوردار است، این پژوهش به صورت مقطعی انجام شده است و امکان استنباط علی را فراهم نمی‌کند از این رو مطالعات تجربی و طولی لازم

5. Kalaja
6. Weiss & Chaumeton

1. Locke & Latham
2. Miñambres
3. Horn
4. Rowold

References

- Abbasgholipour, A., Shahbazi, M., Bagherzadeh, F. (2014). Study of elite and sub-elite athletes' documentary styles and motivation in individual sport. *Motor behavior*, 15(3), 113-130. In Persian
- Ives, J. C., Neese, K., Downs, N., Root, H., & Finnerty, T. (2020). The effects of competitive orientation on performance in competition. *The sport journal*, 41(2).
- Abdoli, B., Farsi, A., Seyedhasani, E. (2015). Relationship between judo players' perceived motivational atmosphere and self-determined motivation of Iran Premier League. *Development and motor learning*, 9(3), 295-310. In Persian
- Aghdasi, M., Heyrani, T., Vazini, A. (2000). Study of the relationship between elites and sub-elites athletes' perceived motivational atmosphere and anxiety, self-esteem. *Sport Psychological Studies Journal*, 2(1), 1-14. In Persian
- Ahmadi, S., Namazizadeh, M., Abdoli, B., Seyedalinezhad, A. (2009). Comparison of achievement motivation of top and low players in football premier league. *Olympic Journal*, 17(3), 19-28. In Persian
- Albuquerque, M. R., Da Costa, V. T., Samulski, D. M., & Noce, F. (2008). Avaliação do perfil motivacional dos atletas de alto rendimento do taekwondo brasileiro. *Revista Iberoamericana de Psicología Del Ejercicio y el Deporte VOL. III N° 1*, 3(1), 77.
- Arslan, C., Dilmaç, B., & Hamarta, E. (2009). Coping with stress and trait anxiety in terms of locus of control: A study with Turkish university students. *Social behavior and personality: an international journal*, 37(6), 791-800.
- Bahram, A., Shafiezadeh, A. (2003). The effect of competitiveness and type of sport on sport oriented: investigation of interactive pattern of achievement motivation in sport. *Movement Science and Sport Journal*, 2, Pp: 1-9. In Persian
- Barker-Ruchti, N., & Schubring, A. (2016). Moving into and out of high-performance sport: The cultural learning of an artistic gymnast. *Physical education and sport pedagogy*, 21(1), 69-80.
- Brawley, L. R. (1984). Unintentional egocentric biases in attributions. *Journal of Sport Psychology*, 6(3), 264-278.
- Cherry, M. (2019). The interplay between resentment, motivation, and performance. *Journal of the Philosophy of Sport*, 46(2), 147-161.
- Dubros, E. R. (2019). The Effect of Personality and Motivation on Athletic Performance. In *International Journal of Exercise Science: Conference Proceedings* (Vol. 2, No. 11, p. 126).
- Erfani, N. (2013). Prediction of sport performance on the basis of sport motivations and competitive anxiety of student Olympiad Taekwondo athlete's. *Contemporary research in sport management*, 6(3), 49-59. In Persian
- Esmaili, M., Hemayat Talab, R., & Kamkari, K. (2020). To Investigate Validity and Reliability of Persian Version of Sport Motivation Scale (SMS-6) in University Student Population. *Journal of Motor Learning and Movement*, 12(3), 255-270.
- Esmailie, M. (2013). Determination of the reliability and validity of Persian version of Sport Motivation Scale. (MA Thesis), Tehran University, Faculty of Training and Sport Science. In Persian.
- Filipiak, S., & Łubianka, B. (2020). Locus of control in situations of successes and failures and personality traits in young athletes practicing team sports. *Health Psychology Report*, 8(1), 47-58.
- Fry, M. D., & Moore, E. W. G. (2019). Motivation in sport: Theory and application. In *APA handbook of sport and exercise psychology*, volume 1: Sport psychology, Vol. 1 (pp. 273-299). American Psychological Association.
- Gómez-Miñambres, J. (2012). Motivation through goal setting. *Journal of Economic Psychology*, 33(6), 1223-1239.
- Holden, S. L., Forester, B. E., Williford, H. N., & Reilly, E. (2019). Sport locus of control and perceived stress among college student-athletes. *International journal of environmental research and public health*, 16(16), 2823.
- Jafari, A., Moradi, M., Rafienya, P. (2007). Comparison of some top and low female taekwondo psychological skills. *Olympic Journal*, 27(1), 113-126. In Persian
- Jamshidi, A., Arabameri, E., Alizadeh, N., Salmanian, A. (2013). Relationship between sport-oriented and competitive anxiety in athletes participating in tenth student sport Olympiad. *Development and motor learning*, 3(4), 37-55. In Persian
- Kalaja, S., Jaakkola, T., Watt, A., Liukkonen, J., & Ommundsen, Y. (2009). The associations between seventh grade Finnish students' motivational climate, perceived competence, self-determined motivation, and fundamental movement skills. *European Physical education review*, 15(3), 315-335.
- Kang, L., Gill, D. L., Acevedo, E. O., & Deeter, T. E. (1990). Competitive orientations among athletes and nonathletes in Taiwan. *International Journal of Sport Psychology*.
- Khan, S., & Haider, Z. (2012). Sports Achievement Motivation in National and International Athletes". A Comparative Study. *International Journal of Physical Education, Fitness & Sports*, 1(1), 20-31.
- Khodaverdi, A. (2004). Study and comparison of scientific documents in male and female athlete and non-athlete students after success and failure. (MA), Tehran University, Faculty of Training and Sport Science. In Persian
- Locke, E. A., & Latham, G. P. (2002). Building a practically useful theory of goal setting and task motivation. *American psychologist*, 57(9), 705-717.
- Lim, Y. J., & Song, E. S. (2019). The Effects of Taekwondo Athletes' Sports Participation Motivation on Achievement Orientation and

- Achievement Behaviors. The Journal of the Korea Contents Association, 19(2), 525-538.
- Mahmoud, M., & Sahar, Z. (2019). The Relationship between mental toughness and Self-compassion in elite and non-elite adolescent taekwondo athletes. *Journal of Motor and Behavioral Sciences*, 2(1), 21-31.
- McCorison, A. (2020). The relationship between locus of control and athletic performance.
- Mohammadzadeh, H., & Sami, S. (2014). Psychological Skills of Elite and Non-Elite Volleyball Players. *Annals of Applied Sport Science*, 2(1), 31-36 .
- Mohebi, M., & Zarei, S. (2019). The relationship between emotion regulation strategies and state and trait competitive anxiety in South Korean Ambassador's Cup taekwondo athletes. *Shenakht Journal of Psychology and Psychiatry*, 6(2), 86-101.
- Mohebi, M., Gharayagh Zandi, A., Zarei, S., & Gharayagh Zandi, H. (2019). Self-compassion and Pre-competition Anxiety in Martial Arts Student Athletes. *Journal of Exercise Science and Medicine*, 11(2), 97-104.
- Mohebi, M., Gharayagh Zandi, H., Besharat, M. A., & Ghayour Najafabadi, M. (2020). Resilience and Emotional Reactions to Failure Mediated by Self-compassion and Emotion Regulation in Martial Artists. *Journal of Exercise Science and Medicine*, 12(1), 245-256.
- Mohebi, M., Gharayagh Zandi, H., Besharat, M. A., & Ghayour Najafabadi, M. (2021). Structural Equation Modeling the Relationship between Self-compassion and Negative Emotional Responses to Failure: The Mediating Role of Cognitive Emotion Regulation. *Journal of Sports and Motor development and learning*, 12(4), 415-431.
- Mohebi, M., Sadeghi-Bahmani, D., Zarei, S., Gharayagh Zandi, H., & Brand, S. (2021). Examining the Effects of Mindfulness-Acceptance-Commitment Training on Self-Compassion and Grit among Elite Female Athletes. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(1), 134.
- Mohebi, M., Zarei, S., & Gharayagh Zandi, H. (2020). The Relationship between Self-Compassion and Fear of Failure in Adolescent Female Taekwondo Athletes. *Sports Psychology*, 5(1), 13-26.
- Mohebi, M., Zarei, S., & Sodabeh, M. A. (2016). A Comparison of Emotion Regulation Strategies in Successful and Unsuccessful Teen Taekwondo Athletes. *RassJournal*, 7(3), 266-277. (In Persian)
- Mohebi, M., Zarei, S., & Sohbatih, M. (2017). The relationship between Emotion regulation strategies and mental toughness in elite taekwondo athletes. *Sport Psychology Studies (ie, mutaleat ravanshenasi varzeshi)*, 6(21), 29-42.
- Mohebi, M., Zarei, S., & Zandi, H. G. (2021). The Relationship between Emotional Intelligence and Perfectionism, Quality of Coach-Athlete Relationship in Elite Material Arts. *Research in Sport Management and Motor Behavior*, 11(21), 30-43.
- Narimani, M. G., M., Abolghasemi, A., Gangi, M., . (2005). Professional and non-professional athletes' locus of control. . *Motion*, 30, 15-28 . .
- Nazaritab, N., Zarei, S., Gharayagh Zandi, H., & Mohebi, M. (2018). The relationship between emotional intelligence and mental toughness in elite and amateurs Taekwondo athletes. *Journal of psychologicalscience*, 16(64), 567-580.
- Pulido, J. J., Sánchez-Oliva, D., Sánchez-Miguel, P. A., Amado, D., & García-Calvo, T. (2018). Sport commitment in young soccer players: a self-determination perspective. *International Journal of Sports Science & Coaching*, 13(2), 243-252.
- Rowold, J. (2006). Transformational and transactional leadership in martial arts. *Journal of Applied Sport Psychology*, 18(4), 312-325 .
- Ruiz Juan, F., & Zarauz Sancho, A. (2012). Predictor variables of motivation on Spanish master athletes. *Journal of Human Sport and Exercise*, 7(3): 617-628.
- Rumahpasal, O., Kristinawati, W., & Setiawan, A. (2020). Athletes' sports orientation viewed from parental social support and gender. *Journal Sport Area*, 5(2), 128-145.
- Rutkowska, K., Bergier, J., & Witkowski, Z. (2014). Styles of coping with stress and locus of control in sporting situations in a group of young female football players. *Human Movement*, 15(1), 6-64-82 .
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2017). Self-determination theory. Basic psychological needs in motivation, development, and wellness.
- Shahrzad, N. (2013). Determination of elite athletes' psychological profile to predict professional achievement. (Phd), Tehran University, Faculty of Training and Sport Science. In Persian
- Swann, C., Moran, A., & Piggott, D. (2015). Defining elite athletes :Issues in the study of expert performance in sport psychology. *Psychology of Sport and Exercise*, 16, 3-14.
- Unierzyski, P. (2003). Level of achievement motivation of young tennis players and their future progress. *Journal of Sports Science and Medicine*, 2, 184-186 .
- Zandi, H. G., & Mohebi, M. (2016). Evaluating Psychological Traits of Taekwondo athletes competing in World classes and League superior. *Journal of Educational and Social Research*, 6(2), 133-133.
- Zandi, H. G., & Mohebi, M. (2016). Investigating distinctive psychological characteristics of successful and unsuccessful elite Iranian taekwondo athletes. *Journal of the International Association for Taekwondo Research*, 3(1), 11-18.
- Zarei, S., & Mohebi, M. (2022). Positive Psychology and Covid _19: Implications for competitive athlete's resilience. *New Approaches in Exercise Physiology*.

- Zarei, S., Gharayagh Zandi, H., & Mohebi, M. (2018). The effectiveness of emotional intelligence training on mental toughness in elite taekwondo athletes. *Journal of sports and Motor development and learning*, 9(4), 547-562.
- Zarei, S., Gharayagh, Z. H., Nazaritaba, N., & Mohebi, M. (2018). The relationship between dimension of perfectionism and emotion eegulation strategies in elite Taekwondo athletes. 271-284.
- Zarei, S., Mohebi, M., & Garayagh Zandi, H. (2022). The causal model of elite athletes' burnout during the Covid-19 based on athletes' perfectionism with the mediating role of coaches' behaviors. *Journal of Psychology*, 4(100), 595.
- Zarei, S., Salman, Z., & Mohebi, M. (2019). The Relationship Between Mental Toughness and Mental Skills in Non-Elite Taekwondo Athletes. *journal of motor and behavioral sciences*, 2(4), 262-271.
- Weiss, M. & Chaumeton, N. (1992). Motivational orientations in sport. *Advances in sport psychology*, 61-99 .
- Weissensteiner, J. R., Abernethy, B., Farrow, D., & Gross, J. (2012). Distinguishing psychological characteristics of expert cricket batsmen. *Journal of Science and Medicine in Sport*, 15(1), 74-79.

ارجاع: محبی محمود، غرایاق زندی حسن، خبیری محمد، نیمرخ انگیزشی تکواندوکاران موفق ایرانی، مجله علوم حرکتی و رفتاری، دوره ۵، شماره ۱، بهار ۱۴۰۱، صفحات ۶۴-۵۳.

